Staar

Patiënteninformatie Oogheelkunde

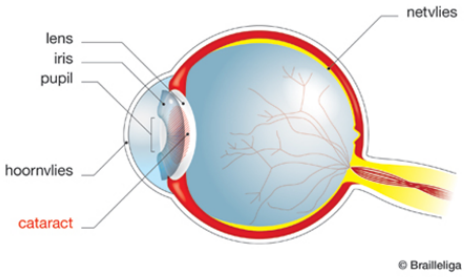
Staar

Staar deel 1: operatie

Wat u moet weten over staar, de operatie en het herstel

Wat is staar?

De lens in uw oog zorgt voor een scherp beeld. Bij staar wordt deze lens troebel. Dit gebeurt doorgaans langzaam bij het ouder worden.

Welke klachten kunt u krijgen?

- Wazig of minder scherp zien;
- last van fel licht of koplampen in het donker;
- kleuren lijken valer;
- dubbelbeeld of schaduwbeeld met 1 oog;
- uw brilsterkte verandert vaak.

Wanneer is een operatie zinvol?

Staar wordt niet vanzelf beter, maar wordt vaak in de loop van de tijd erger waardoor u slechter ziet. Een operatie is meestal niet dringend. U beslist samen met de oogarts wanneer uw klachten u zo hinderen dat een operatie zinvol wordt. Denk bijvoorbeeld aan lezen, autorijden, tv kijken, werken of hobby's.

De staaroperatie in het kort

- Bij staar is uw eigen ooglens troebel geworden.
- Tijdens de operatie vervangen we de troebele lens door een heldere kunstlens.
- De operatie duurt meestal 15 minuten per oog. U gaat dezelfde dag naar huis.
- Na de operatie gebruikt u oogdruppels en houdt u zich tijdelijk aan enkele leefregels.
- Bel direct bij hevige pijn, plotseling slechter zien of een steeds roder en pijnlijker oog.

Voor de operatie

Lensmeting

Ruim voor de operatie meten we uw ogen op de polikliniek. Met deze meting (biometrie) berekenen we de sterkte van de kunstlens.

Draagt u contactlenzen?

Laat zachte contactlenzen minimaal 2 weken voor de lensmeting uit.

Laat harde contactlenzen minimaal 4 weken voor de lensmeting uit.

Vervoer regelen

U mag na de operatie niet zelf autorijden. Regel vooraf iemand die u naar huis brengt.

Medicatie

- Neem uw gewone medicijnen in zoals u gewend bent.
- Bloedverdunners mag u meestal blijven gebruiken.
- Blijf uw eventuele oogdruk verlagende druppels gebruiken zoals u gewend bent, tenzij de oogarts iets anders met u afgesproken heeft.

Bel ons vooraf als....

- U ziek bent, veel hoest of een infectie heeft.
- Uw medicijnen belangrijk veranderd zijn.
- Er kort geleden een nieuwe medicijnenallergie is vastgesteld.

Dag van de operatie

U bent meestal 1,5 uur tot 3 uur in het ziekenhuis. De operatie zelf duurt gemiddeld 15 minuten per oog.

Denk hieraan

- Draag geen sieraden, make-up of gezichtscrème. Gebruik ook de dag ervoor geen dag- of nachtcrème.
- Neem uw gewone medicijnen in.
- Een gehoorapparaat aan de kant van het oog dat niet geopereerd wordt, mag inblijven.
- Zorg dat u naar het toilet bent geweest voordat de doktersassistent u oproept.

Wat gebeurt er?

- Meestal vragen wij u om de pupil van het te opereren oog/ogen thuis alvast wijd te druppelen. U heeft dan een zakje met druppels gekregen. Zo niet, dan druppelen wij het te opereren oog in de voorbereidingsruimte.
- Wij verdoven het oog met druppels of met een prik naast het oog.
- U zit tijdens de operatie in een soort tandartsstoel. Deze brengen we vooraf langzaam in een liggende, maar niet helemaal platte positie. Uw hoofd ligt dan zoveel mogelijk horizontaal.
- Wij dekken uw gezicht af met een steriele doek. Uw neus en mond blijven vrij. We blazen extra frisse lucht onder de doek. U kunt normaal ademhalen.
- Via een kleine opening in het oog halen we de troebele lens weg.
- We plaatsen de heldere kunstlens in het lenszakje.

1 of 2 ogen?

In veel gevallen opereren we 1 oog per keer, met een periode ertussen. Als u dit wenst en als uw ogen hiervoor geschikt zijn, is het ook mogelijk om beide ogen op dezelfde dag te opereren. Dit scheelt u extra bezoeken en herstelperiode. Bespreek de mogelijkheden met uw arts.

Direct na de operatie

- U krijgt zalf of gel in het oog. Het beeld zal eerst wazig of fel zijn.
- U krijgt meestal geen oogkapje of verband na de operatie.
- Na verdoving met een prik krijgt u meestal wel een oogverband. Laat dit zitten tot de volgende ochtend, of zo lang als afgesproken.
- U krijgt oogdruppels en een druppelschema mee naar huis.

Thuis: zo beschermt u het oog

- Gebruik de voorgeschreven oogdruppels nauwkeurig volgens het schema.
  - Gebruikt u druppels tegen hoge oogdruk (glaucoom)? Deze moet u gewoon blijven gebruiken zoals u gewend bent.
  - Bent u gewend kunsttranen te gebruiken? Deze mag u naar wens blijven gebruiken.
- Wrijf niet in het oog en kom er niet met uw vingers aan.
- De eerste week niet onnodig bukken of tillen.
- Zorg bij het douchen dat er geen water of zeep in het oog komt.
- Ga de eerste 2 weken niet zwemmen en niet naar de sauna.

Moeite met druppelen?

Een druppelbril kan helpen. Deze is onder andere te koop bij de apotheek of online.

Herstel en controles

Het zicht kan de eerste dagen nog wazig zijn. Meestal wordt dit in de dagen erna beter.

Wanneer is controle nodig?

- Soms is er de dag na de operatie een controle. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij hoge oogdruk of als er tijdens de operatie iets bijzonders was.
- Worden uw ogen op verschillende dagen geopereerd? Dan is er meestal na 1 tot 2 weken een controle van het eerste oog.
- Ongeveer 4 weken na de laatste operatie volgt de eindcontrole.
- Als alles goed gaat bij de eindcontrole en u hebt geen andere oogproblemen, dan wordt u in principe uit verdere controle ontslagen.

Wanneer een nieuwe bril?

Bij de eindcontrole meten we de sterkte van uw ogen. Als dat nodig is, krijgt u een briladvies. Daarna kunt u naar de opticien voor een nieuwe bril.

Risico's van de operatie

Een staaroperatie verloopt meestal goed. Toch kan er een complicatie ontstaan. Soms is een extra behandeling of een nieuwe operatie nodig.

Tijdens of kort na de operatie

- Scheurtje in het lenszakje: ongeveer 1 op de 100 operaties. Soms is een andere kunstlens of een extra operatie nodig.
- Tijdelijke zwelling van het hoornvlies, hoge oogdruk of vocht in het netvlies. Dit is meestal goed te behandelen.
- Infectie in het oog: ongeveer 1 op de 3000 operaties. Dit is ernstig en kan blijvend slecht zicht of blindheid veroorzaken.
- Netvliesloslating: ongeveer 1 op de 1000 operaties. Hiervoor is een nieuwe operatie nodig.
- Een ernstige bloeding in het oog is zeer zeldzaam, maar kan blijvend slecht zicht of blindheid veroorzaken.

Klachten door licht of schaduw

Sommige mensen zien lichtkringen (halo's) of schitteringen (glare). Deze klachten komen zelden voor bij de monofocale en EDOF-lenzen. Het komt vaker voor bij de multifocale lenzen (lees daarvoor 'deel 2 welke kunstlens past bij u').

Ook kan een donkere sikkel aan de zijkant van het beeld worden ervaren (negatieve dysfotopsieën). Deze klachten worden vaak minder, maar soms blijven ze bestaan.

Nastaar

Het lenszakje kan maanden of jaren later troebel worden. Dit heet nastaar. Nastaar komt vaker voor en is meestal eenvoudig te behandelen met een pijnloze laserbehandeling op de polikliniek.

Wanneer moet u direct bellen?

Bel direct het ziekenhuis bij:

- **hevige pijn;**
- **plotseling slechter zien;**
- **een oog dat steeds roder én pijnlijker wordt.**

Wacht bij deze klachten niet tot uw volgende controle.

Vragen of contact

- Heeft uw vraag geen spoed en gebruikt u de BeterDichtbij app? Stel uw vraag dan via de app.

- Heeft uw vraag spoed of heeft u geen uitnodiging ontvangen voor de BeterDichtbij app? Bel dan de polikliniek oogheelkunde: 088 - 70 68 980.
- Voor de actuele bereikbaarheid: Oogheelkunde - Bravis | Bravis

Bij spoed buiten werktijden:

- SEH Bergen op Zoom: 088 - 70 67 302
- SEH Roosendaal: 088 - 70 68 889

Actuele informatie: Staar | Bravis

Deze folder vervangt het gesprek met uw oogarts niet. De afspraken met uw eigen oogarts gaan altijd voor.

Staar deel 2: welke lens past bij u?

Deel 2 is een keuzehulp bij de operatie

Eerst dit

Belangrijk

Geen enkele kunstlens kan garanderen dat u nooit meer een bril nodig heeft. Ook kan na de operatie een reststerkte overblijven.

Tijdens de operatie vervangen we uw troebele ooglens door een heldere kunstlens. Welke lens het beste past, hangt af van:

- wat u zonder bril wilt kunnen zien;
- of u een cilinderafwijking heeft;
- de gezondheid van uw ogen;
- hoe u denkt over een bril, lichtkringen en extra kosten.

Voor welke afstand

Veraf zonder bril
De meeste mensen kiezen scherp zicht in de verte. Voor lezen is dan meestal een leesbril nodig.

Dichtbij zonder bril
Bent u altijd bijziend geweest of leest u graag zonder bril? Dan kan de lens soms op dichtbij worden ingesteld. Voor veraf heeft u dan een bril nodig.

Monovisie
Heel soms kiest men voor monovisie. Dit betekent dat het ene oog wordt ingesteld op veraf zien en het andere oog op dichtbij (lezen). Dit is een optie als u hier al aan gewend bent, soms van nature, soms door het dragen van contactlenzen. **Let op:** als u hier niet aan gewend bent, is dit waarschijnlijk geen goede optie voor u. Het wennen kan lastig zijn en het dieptezien kan verminderen. Bespreek dit goed met uw oogarts.

1. Standaardlens

De standaardlens is een monofocale lens. Deze heeft 1 scherptepunt. De basisverzekering vergoedt de operatie met deze lens. Uw eigen risico kan wel gelden. Er zijn geen extra kosten.

- Meestal wordt de lens ingesteld voor veraf zien.
- Voor lezen blijft dan een leesbril nodig.
- Andere opties zijn **dichtbij zonder bril** en **monovisie** (zie eerder).
- Een standaardlens corrigeert geen cilinderafwijking. Als u een cilinderafwijking heeft, is voor zowel veraf als dichtbij nog een bril met cilinder nodig.

Voordelen

- **Geen specifieke bijwerkingen**
- **Geen extra kosten**

2. Torische monofocale lens

Een torische lens is voor mensen met een cilinderafwijking (astigmatisme). Dit betekent dat het hoornvlies ovaal is als een rugbybal in plaats van rond als een voetbal. Dit komt vaak voor. Mensen met een cilinder hebben vaak een cilindercorrectie in hun bril of contactlenzen. De

torische lens corrigeert een groot deel van de cilinder.

- De kans dat u voor veraf een bril nodig heeft, wordt kleiner, maar een kleine reststerkte kan overblijven.
- Voor lezen blijft een leesbril nodig.
- Andere opties zijn **dichtbij zonder bril** en **monovisie** (zie eerder).
- De uitkomst is minder voorspelbaar bij een onregelmatig hoornvlies door bijvoorbeeld littekens of ziekte van het hoornvlies. De oogarts bespreekt met u of deze lens in uw geval meerwaarde heeft.
- Heel soms (<1%) draait de lens na de operatie. Dan kan een extra operatie nodig zijn.

Voordelen

- **Minder afhankelijk van een bril voor ofwel veraf ofwel dichtbij.**
- **Geen specifieke bijwerkingen**

Eigen bijdrage

- **€ 750,- per oog**

3. Multifocale lens

Een multifocale lens verdeelt het licht over meerdere afstanden. Een eventuele cilinder kan zo nodig ook worden gecorrigeerd.

- U heeft de grootste kans om veraf, op tussenafstand en dichtbij zonder bril te zien.
- Een bril kan toch nodig zijn, bijvoorbeeld bij kleine letters of weinig licht.
- Voor het beste resultaat kiezen we bij multifocale lenzen vaak om **beide ogen** te opereren, al dan niet op dezelfde dag.

Bijwerkingen (de keerzijde)

- Lichtkringen (halo's) en schitteringen (glare) komen vaak voor.
- Het contrast kan bij schemering minder zijn.
- Wennen kan enkele maanden duren.

Wanneer plaatsen we GEEN multifocale lens?

- Irregulair astigmatisme: onregelmatig hoornvlies (door littekens, keratoconus of eerdere operaties).
- Andere oogziekten: zoals maculadegeneratie, gevorderd glaucoom, schade aan het netvlies of ernstige droge ogen.
- Beroepschauffeurs: vanwege de kans op schitteringen.
- Wanneer u zeer hoge verwachtingen heeft van het resultaat en moeite heeft met kleine imperfecties (kritische kijker). De mogelijke bijwerkingen van een multifocale lens kunnen dan als storend ervaren worden.

Voordelen

- **Minder afhankelijk van een bril voor veraf, tussenafstand en dichtbij.**

Bijwerkingen

- **Meer kans op bijwerkingen**

Eigen bijdrage

- **€ 1250,- per oog**

4. EDOF lens

EDOF (Extended Depth Of Focus) betekent dat een groter gebied scherper is dan bij een standaardlens. Een eventuele cilinder kan zo nodig ook worden gecorrigeerd.

- Goed zicht voor veraf en op tussenafstand, zoals dashboard, computer en koken.
- Voor kleine letters en langer lezen is meestal nog een leesbril nodig.
- Voor het beste resultaat kiezen we bij EDOF-lenzen vaak om **beide ogen** te opereren, al dan niet op dezelfde dag.

Bijwerkingen (de keerzijde)

- Bijwerkingenprofiel is vergelijkbaar met de standaardlens.
- Lichtkringen (halo's) en schitteringen (glare) kunnen voorkomen, maar zijn minder uitgesproken dan bij de multifocale lens.

Wanneer plaatsen we GEEN EDOF-lens?

- Heeft u irregulair astigmatisme of andere ziekten aan het oog? Dan is een EDOF-lens niet altijd de beste keus. Bespreek met uw arts of uw oog geschikt is. Voor de meeste mensen is een EDOF-lens wel een goede optie.

Voordelen

- **Minder afhankelijk van een bril voor veraf en tussenafstand**

Bijwerkingen

- **Kans op bijwerkingen vergelijkbaar met de standaardlens.**

Eigen bijdrage

- **€ 1250,- per oog**

Snel vergelijken

STANDAARDLENS 1 afstand

Past vaak bij u als: u een bril niet erg vindt en u niet wilt bijbetalen.

Bril daarna: meestal een leesbril, bij een cilinder vaak ook een vertebril.

Bijwerkingen: geen specifieke bijwerkingen.

Eigen bijdrage: geen bijbetaling.

TORISCHE MONOFOCALE LENS 1 afstand + cilinder

Past vaak bij u als: u een duidelijke cilinderafwijking heeft en minder afhankelijk wilt zijn van een bril voor **ofwel** veraf **ofwel** dichtbij.

Bril daarna: meestal nog een leesbril.

Bijwerkingen: geen specifieke bijwerkingen.

Eigen bijdrage: € 750,- per oog.

MULTIFOCALE LENS meerdere afstanden

Past vaak bij u als: zo weinig mogelijk brilgebruik uw hoogste prioriteit heeft.

Bril daarna: soms nog nodig, volledige brilloosheid is niet zeker.

Bijwerkingen: meer kans op lichtkringen (halo's), schitteringen (glare) en minder contrast.

Eigen bijdrage: € 1250,- per oog.

EDOF-LENS veraf + tussenafstand

Past vaak bij u als: computer, dashboard en dagelijks werk zonder bril belangrijk zijn en een leesbril acceptabel is.

Bril daarna: vaak nog een leesbril voor kleine letters of langer lezen.

Bijwerkingen: kans op bijwerkingen vergelijkbaar met de standaardlens.

Eigen bijdrage: € 1250,- per oog.

De genoemde bedragen kunnen veranderen. Vraag naar de actuele prijs!

	Standaardlens (monofocaal)	Torische lens (monofocaal)	Multifocatie lens	EDOF
Helder zicht	V	V	V	V
Cilinder correctie	X	V	V	V
Geen bril nodig voor tussenafstand (computer)	X	X	V	V
Geen leesbril nodig	X	X	V	X
Geen verhoogde kans op bijwerkingen zoals halo's of schitteringen	V	V	X	V
Kosten	Geen bijbetaling	€ 750,- per oog	€ 1250,- per oog	€ 1250,- per oog

Wanneer is een speciale lens niet geschikt?

Een torische, EDOF- of multifocale lens is niet voor ieder oog geschikt.

De oogarts kijkt onder andere naar:

- een onregelmatig hoornvlies, littekens of keratoconus;
- maculadegeneratie of andere schade aan het netvlies;
- gevorderd glaucoom;
- ernstige droge ogen;
- eerdere oogoperaties;
- werk waarbij optimaal nachtzicht erg belangrijk is;
- uw verwachtingen van scherpte en brilvrij zijn.

Samen beslissen

Vertel de oogarts wat u in het dagelijks leven het belangrijkste vindt. De oogarts bespreekt daarna welke lens medisch mogelijk is en welke voor- en nadelen daarbij horen.

Vragen die u kunt stellen

- Op welke afstand kan ik waarschijnlijk zonder bril zien?
- Hoe groot is bij mij de kans op een reststerkte?
- Welke lichtverschijnselen kan ik verwachten?
- Zijn mijn ogen geschikt voor deze lens?
- Hoeveel kost de lens per oog?

Vragen

- Heeft uw vraag geen spoed en gebruikt u de BeterDichtbij app? Stel uw vraag dan via de app.
- Heeft uw vraag spoed of heeft u geen uitnodiging ontvangen voor de BeterDichtbij app? Bel dan de polikliniek oogheelkunde: 088 - 70 68 980.
- Voor de actuele bereikbaarheid: Oogheelkunde - Bravis | Bravis

Actuele informatie: Staar | Bravis

Deze keuzehulp vervangt het gesprek met uw oogarts niet. De afspraken met uw eigen oogarts gaan altijd voor.